

บทคัดย่อ

การประเมินสถานภาพองค์ความรู้จังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษาค้นคว้าในลักษณะองค์รวมของจังหวัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดที่สมบูรณ์ อันจะเป็นข้อมูลสำคัญที่นำไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาจากการรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์ และนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมกรรมการชี้ทิศทาง ซึ่งประกอบด้วย ผู้รู้จากองค์กรทางภาครัฐและองค์กรเอกชน นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของจังหวัดและทิศทางของการวิจัยในอนาคต ผลการศึกษารวมของจังหวัดนครราชสีมาปรากฏดังนี้

นครราชสีมาเคยเป็นชุมชนโบราณมีอายุ 3000 - 2500 ปี อยู่ในวัฒนธรรมท่งสำริด เป็นชุมชนที่ตั้งกระจายอยู่บริเวณลุ่มน้ำมูล เคยเป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองในพุทธศตวรรษที่ 16-17 จนถึงสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้โปรดให้สร้างเมืองนครราชสีมาใหม่ ณ ที่ตั้งปัจจุบัน ความสำคัญของเมืองนครราชสีมามีมากยิ่งขึ้น เพราะในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นเมืองที่มีฐานะเป็นหัวเมืองระหว่างศูนย์กลางทางการเมือง คือ กรุงเทพฯ กับหัวเมืองอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมาอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ระยะทางรถยนต์ประมาณ 256 กิโลเมตร มีเส้นทางคมนาคม ทั้งทางรถยนต์ รถไฟ ทางอากาศ การปกครองแบ่งออกเป็น 26 อำเภอ 6 กิ่งอำเภอ มีประชากร 2,520,958 คน มาเป็นอันดับ 2 รองจากกรุงเทพมหานคร กลุ่มชาติพันธุ์เดิมของประชากรจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย กลุ่มชาวนน กลุ่มไทยโคราช และกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ ประกอบด้วย กลุ่มไทยอีสาน กลุ่มชาติพันธุ์ยวน กลุ่มชาติพันธุ์มอญ กลุ่มชาติพันธุ์เขมร กลุ่มชาติพันธุ์จีน - แขก มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป 6 แห่ง เศรษฐกิจ มีการทำการเกษตรโดยการทำไร่ข้าวโพด มันสำปะหลัง เป็นอันดับ 1 รองลงมาทำนา เป็นอันดับ 2 และการปศุสัตว์โดยการเลี้ยงโค เป็นอันดับ 3 เป็นจังหวัดที่อยู่ในเป้าหมายของการส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารและการแปรรูปสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมสนับสนุน อุตสาหกรรมกลุ่มไฮเทค

ลักษณะเด่นของจังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ขนาดใหญ่ มีประชากรมากทำให้ได้เปรียบในด้านทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและจำนวนแรงงาน นอกจากนี้ยังเป็นประตูเชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคกลางและเมืองหลวงของประเทศ และเป็นประตูเชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับชายฝั่งตะวันออก ในขณะที่เดียวกันก็มีข้อเสียเปรียบ เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตเงาฝน (rainshadow) มีปริมาณน้ำฝนน้อย พื้นที่จังหวัดมีขนาดใหญ่ อาจทำให้มีปัญหาในการดูแลเกิดการเสียเปรียบในบางพื้นที่

วิสัยทัศน์ของจังหวัดนครราชสีมาในทศวรรษหน้า จะต้องจัดระบบผังเมืองของจังหวัด โดยการกระจายส่วนราชการออกไปนอกเมืองให้มากขึ้น เพื่อลดปัญหาการแออัด มีการตัดถนนรอบนอกเพิ่มขึ้น แสงสว่างแหล่งน้ำ แหล่งไฟฟ้า ให้มากพอที่จะตอบสนองความต้องการของประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม และควรให้ความสำคัญกับระบบขนส่งมวลชน โดยเฉพาะรถไฟด่วนจาก กรุงเทพฯ-นครราชสีมา เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม และการติดต่อเชิงธุรกิจ จะต้องเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมทางทรัพยากรธรรมชาติด้านต่าง ๆ ภาวะมลพิษ โดยเน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมของประชากรที่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจังหวัดนครราชสีมาที่ควรศึกษาคือ ศึกษาศักยภาพของชุมชน หรือองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ศึกษาถึงศักยภาพในทุก ๆ ด้านของแต่ละเขตแต่ละอำเภอ เพื่อกำหนดการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ศึกษาผลกระทบของการขยายเขตอุตสาหกรรมในทุก ๆ ด้าน ศึกษาถึงระบบขนส่งมวลชน โดยเฉพาะการติดต่อกับกรุงเทพฯ โดยทางรถไฟด่วน

ABSTRACT

An evaluation of current statistics drawn from the whole of Nakhonrajasima province has been made to further develop and enhance the bank of information available. To be used in the work of further development within the province, and in order to solve various problems that have arisen. This study has been conducted by access to documents and statistics available and interviewing relevant people.

The data has been supplied to a committee consisting of scholars from government and private organizations to be analyzed to formulated a vision for a direction of research in the future. The result of this work throughout the province is as follows.

Nakhonrajasima originates from an ancient community dated between 1000BC and 500 BC. The culture being “Sumrid Field” emanating from various communities scattered throughout the “Moon” river basin.

The 16 and 17 Buddhist centuries saw the kingdom as a relatively prosperous area. King Narai the Great during his reign ordered the construction of a new city, the present day Nakhonrajasima. It's importance and influence increased.

During the reign of King Rama 5th it became the principal city between the political centre of Bangkok and other major cities in the North East of Thailand. Nakhonrajasima city is located approximately 256 kilometres from Bangkok and is connected by road, rail, and air.

Nakhonrajasima overseas and administrates 26 districts and 6 sub districts with a total population of 2,500,958 people which makes it the most populous province after Bangkok.

The population originates from the following groups of people. The “Bhon” people, Thai Korat people. Later to be joined by various others. Thai “Isaan” people, Vietnamese people, and “Mon” tribes people, Khemer people and other Indo-Chinese people.

Nakhonrajasima province has six institutes of tertiary education.

It's economy consists of agriculture with corn and tapioca first in importance followed by rice and then livestock and cattle.

It's economy is also targeted for industrial promotion such as food production and producing more value added goods from agricultural products. Also industry supporting the growth of a high tech industry.

Nakhonrajasima province covers a large area and a large number of people giving it an advantage over other provinces. It also has a diversity of labour and natural resources. It's location makes it the gateway between the North East, the central plains and the capital city. It is also the gateway from the North East to the Eastern seaboard.

The province is disadvantaged by a lack of rain and the problems involved in administrating such a large area and areas that are quite remote.

A vision of Nakhonrajasima in the next decade sees a need to adjust the provincial planning system. To re-locate civil servants up country to alleviate congestion. To construct bi-pass roads. To look for further water and electricity resources to meet the fast increasing needs of the population and the expansion of industrial facilities. Emphasis must be placed on the mass transportation system. In particular express rail transport from Bangkok to Nakhonrajasima to meet this expansion of industry and business communication.

Solving the problem of the deterioration of natural resources must be accelerated. Emphasis must be placed on changing the attitude of the population which is important for national resources conservation and maintaining the quality of the environment.

The suggested topics of research on Nakhonrajasima are studying the potential of the community or various organizations in the community, study the potential of each individual district in order to set up the economic development plan., study the impact of the expansion of the industrial zones., study the mass transportation system especially communication to Bangkok by express train.